

tudi ne ugaja, ali ga ne štejemo med lepe. Pomena pa ima stvar za nas tem več, čim bolj je z nami v zvezi, čim bolj je potrebu-jemo, čim bolj je nam sorodna. Prav po tem merilu cenimo tudi lepoto stvari. Nekateri živali pa so po svoji naravi (n. pr. zaradi mrzle krvi, sluzave kože, zoprnega duha, ne-okretnega gibanja) naši naravi nasprotne, zato jih nimamo za lepe. Kako daleč sega to osebno razmerje, vidimo iz teh vzgledov: Lev je lepa žival, kar priznavajo vsi umet-niki. Ako gledam leva zaprtega v gajbi, ali ako gledam ubitega, naslikanega, mi ugaja, radujem se njegove lepote. A potnik v pu-ščavi, ki zagleda brez orožja prekrasnega, močnega leva, ki gre naravnost nadenj, ni-kakor ne občuduje njegove lepote; zanj je ni; on gleda le zver, ki mu hoče ukončati življenje. Ko bi bil skrajnje sestradan in žejen lepoznanec pred bogato zbirko najlepših slik, ne bi imele zanj nikake ugodnosti; naj-lepša godba bolnika bolj muči kakor pa razveseljuje — zaradi njegovih bolečin.

Toliko deluje osebno stanje ali razmerje na uživanje lepote. Zato ni nasprotno na-šemu nauku, da nimamo vsake stvari za lepo, četudi je v njej bistvo izraženo po-polno. Pripomniti treba tudi to, da je več-krat tudi samo bistvo kake stvari za nas brezpomembno, da je to bistvo nedoločno, maloumevno, da nam ne vzbuja zanimanja; zato pa tudi stvar ni lepa za naše spozna-vanje. Znano je pa tudi dovolj, kako se nam kaka stvar ali kaka oseba zdi tem lepša, čim bolj jo spoznavamo, čim dalje ž njo občujemo, čim tesnejše je razmerje osebe do osebe. Lepota sama ob sebi se ni povi-šala, tudi naše spoznavanje ni napredovalo, pač pa se je osebnost premenila, in so se k spoznavanju pridružile še druge moči, zlasti hotenje z ljubeznijo. In že pregovor pravi, da se ljubezni zdi vse lepo.

Treba torej v nauku o bistvu lepote pri-znati velik pomen hotenja in ljubezni na uživanje lepote, četudi ob lepoti najprej de-luje spoznavanje. (Dalje.)

Zimzelen . . .

Zimzelen, zimzelen
sredi goščave,
srce nareka ti,
gorke pozdrave.

Ko je pomladne dni
cvetje razvito,
prvi mu klanjaš v dar
zeleno kito.

In ko jesenske dni
cvetje odpada,
venček tvoj mu na grob
zima poklada.

In če življenja cvet
v smrti povene,
venček tvoj, zimzelen,
grob mu odene.

Zato pa, zimzelen
sredi goščave,
srce nareka ti . . .
gorke pozdrave!

Ljudmila.

Rožmarin.

Tam na vrtni gredi
raste rožmarin.
Pridi, ob slovesu
dam ti ga v spomin.

Deni na srce ga,
čuvaj ga skrbno,
morda kdaj ob njem ti
rosno bo oko.

Rožmarin povene,
ž njim spomin bo vzet.
Tudi ti boš nosil
v srcu veli cvet.

Ljudmila.